

INFOСВЯТ

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
И МЛАДЕЖ



2019 **1**

ТЕМА НА БРОЯ
УСТОЙЧИВОТО ПАРТНЬОРСТВО
МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ
И УЧИЛИЩЕТО – ФАКТОР ЗА
ВЪЗПИТАНИЕТО И УСПЕХА
НА УЧЕНИЦИТЕ



НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ЗА
ИНФОРМАЦИЯ И ДОКУМЕНТАЦИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ


РОДИТЕЛИТЕ – АКТИВНИ ПАРТНЬОРИ НА УЧИЛИЩЕТО	3
НАЦИОНАЛНИЯТ ПОДХОД НА АВСТРАЛИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ СЕМЕЙСТВОТО И УЧИЛИЩЕТО	10
АНГАЖИРАНЕ НА СЕМЕЙСТВОТА КАТО ЧАСТ ОТ ОБУЧЕНИЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО НА ДЕЦАТА В УЕЛС	19
ШЕСТ ТИПА ВКЛЮЧВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОДИТЕЛИТЕ В УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ	33
ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ	43
АНГАЖИРАНЕ НА РОДИТЕЛИТЕ В ОПАЗВАНЕ ЗДРАВЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ	43
СЪТРУДНИЧЕСТВОТО РОДИТЕЛИ – УЧИЛИЩЕ В ПРОВИНЦИЯ БАДЕН-ВЮРТЕМБЕРГ, ГЕРМАНИЯ	50

Бюлетинът **INFC**^{СВЯТ}
се изготвя по материали от реномирани
чуждестранни източници

Редакционен съвет:

Ваня Грашкина
Величка Лозанова
д-р Йордан Илиев

Отговорен редактор:
Величка Лозанова

адрес  Национален център за
информация и документация
бул. „Д-р Г. М. Димитров“ № 52А
1125 София

Дизайн и оформление
на корицата:
Диана Тодорова

телефони  02 / 817 38 55

ел. поща  lozanova@nacid.bg

уеб сайт  www.nacid.bg

ISSN 1314-8966 (Print)
ISSN 2367-9425 (Online)

УСТОЙЧИВОТО ПАРТНЬОРСТВО МЕЖДУ РОДИТЕЛИТЕ И УЧИЛИЩЕТО – ФАКТОР ЗА ВЪЗПИТАНИЕТО И УСПЕХА НА УЧЕНИЦИТЕ

РОДИТЕЛИТЕ – АКТИВНИ ПАРТНЬОРИ НА УЧИЛИЩЕТО

В публикацията *Партньори в образованието. Рамка за изграждане на двустранен капацитет за партньорства между семейството и училищата* (Partners in Education. A Dual Capacity-Building Framework for Family–School Partnerships) на организацията „American Institutes for Research“¹, изготвена с подкрепата на Департамента за образование на САЩ, се посочва, че ангажирането на семействата с училищния живот бързо се превръща в основна препоръка с висок приоритет, която е неразделна част от усилията за реформа в образованието. Тя заема централно място в образователната политика на федерално ниво чрез *Закона за основното и средното образование* (Elementary and Secondary Education Act), който изисква училищата да разработват политики за участие на родителите в училищния живот и начините за съвместна работа на двете заинтересовани страни за повишаване постиженията на учениците.

Рамката е национален инструмент, който да послужи като основа за разработването на стратегии, политики и програми в американските училища, необходими за реализирането на партньорства в различни аспекти.

Уточнява се, че до януари 2010 г.

тридесет и девет щата, както и окръг Колумбия приемат специални закони за разработване и прилагане на политиките за ангажиране на семейството с училището. През 2012 г. в щата Масачузетс ангажирането на семействата с училищния живот се включва в системата за оценка на учителите, като се превръща в един от четирите стълба за оценяване на училищния персонал в американските училища.

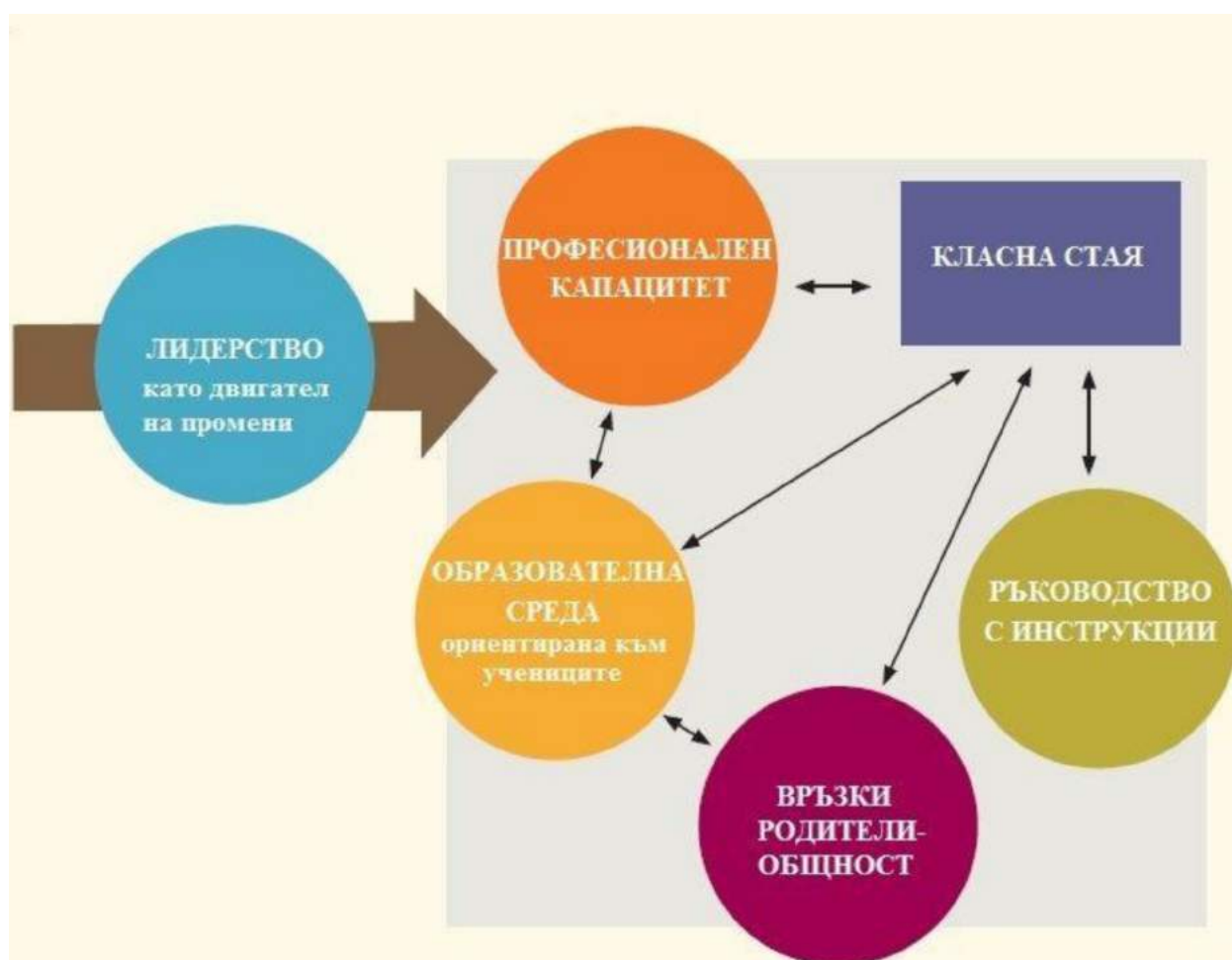


¹ American Institutes for Research е организация за изследвания и оценяване в областта на поведенческите и социалните науки в САЩ.

Обърнато е внимание на необходимостта от организирането на инициативи, ориентирани към партньорство, които акцентират върху възприемането на постиженията на учениците и подобряването на средата за обучение като споделена отговорност между семейство, общност и училище. Това се

постига чрез изграждане на доверие и уважение, които се установяват между дома и училището, а семействата и училищния персонал се разглеждат като равнопоставени партньори, които имат мисия да създават подходящи условия за обучение и възпитание на децата.

Фигура 1. Петте ключови области на подкрепа



В документа се споменава, че връзките между родителите и училищата имат системен и устойчив ефект върху резултатите от обучението на учениците. Те са значими за цялостното подобряване на образователната среда в училищата, особено ако се комбинират с допълнителна подкрепа, като например – силно лидерство, високо качество на обучението, ангажираност на общността чрез партньорства, акцентирани върху учениците и ефективно

използване на наличните ресурси.

Рамката акцентира върху разработването на стратегии, насочени към постигане на ефективна ангажираност и партньорство между дома и училището. Те се изразяват в: създаване на добри практики за обучение; мотивиране на



родители и училищен персонал; подкрепа за родители и ученици; ефективно лидерство за развитие и укрепване на връзките между семейство и училище. Обхватът на документа включва:

- описание на предизвикателствата, свързани с изграждането на двустранен капацитет и възможностите за подкрепа на ефективни партньорства между дома и училището;
- възможните интервенции и условията за успех на партньорските инициативи;
- идентифициране на целите, които се поставят в центъра на партньорството, при разработване на политики и програми на федерално, щатско и местно ниво;
- описание на резултатите от реализирането на инициативите и програмите за изграждане на двустранен

капацитет за партньорство, които подкрепят училищния персонал и семействата.

Авторите посочват, че разширяването и стриктното прилагане на политиките за насърчаване на семейната ангажираност с училищния живот в САЩ е знак за постигане на напредък в усилията за подобряване на образователните възможности за всички деца. Акцентира се на факта, че педагозите и семействата са изцяло натоварени с разработването на ефективни партньорства между дома и училището. Те следва методично да изграждат връзки помежду си, основани на необходимите умения, знания, увереност и ценности (характеризирани като „колективен капацитет“), които са основа за успешното прилагане и поддържане на отношенията семейство-училище.

Предизвикателството



В повечето щати училищата се стремят да култивират и поддържат позитивни отношения със семействата. В национално изследване, проведено от Службата за основно и средно образование на американското образователно министерство, се констатира, че семейната ангажираност все още е сравни-

телно слабо застъпена област в образованието.

Според експерти, участващи в изследването, както учителите, така и директорите определят процеса по ангажирането на семействата. Това е един от най-трудните аспекти в тяхната работа, който изисква най-много усилия, без

особени гаранции за положителен резултат. В общ план, педагозите демонстрират силно желание да работят в по-тясно партньорство със семействата на учениците (особено с тези, които имат различен произход и култура), създавайки споделена отговорност за обучението и възпитанието им, но повечето от тях заявяват, че не знаят как точно да постигнат това извън рамките, определени от училищните ръководства.

В същото време, семействата често се сблъскат с множество лични, културни и структурни бариери пред осъществяването на продуктивни партньорства с училищата. Това обикновено се дължи на важни фактори като ниска грамотност, влошен социален статус или отрицателен опит при осъществяването на комуникация с училищните ръководства и учителите. Всеки от тези фактори или комбинациите между тях, водят до създаване на недоверие към образователната система и чувство на нежелание за осъществяване на трайни връзки с училищата.

В документа се уточнява, че ограниченият капацитет за партньорство между заинтересованите страни и нежеланието за споделяне на отговорността за подобряване на постиженията на

учениците и образователната среда се определят от експертите като основна причина за относително лошото изпълнение на инициативите и програмите за ангажиране на семействата през последните две десетилетия.

Принос за това има и липсата на устойчиви, достъпни и ефективни мерки и възможности за изграждане на капацитет за партньорство сред училищния персонал, служителите в местните образователни агенции и сред семействата.

Набляга се на констатацията, че ефективните партньорства предполагат акцентирание върху развитието на родителите и педагозите чрез: *професионално ангажиране и постоянно личностно развитие на педагозите; организиране на академии, работни срещи, семинари и обучения за семейства*. Системното приложение на тези дейности изгражда и повишава уменията, знанията и нагласите на заинтересованите страни. То ги мотивира да се включват все по-често в ефективни партньорства, насочени към подкрепа на постиженията, развитието, обучението и възпитанието на учениците, както и за подобряването на образователната среда в училищата.

<p>ВЪЗМОЖНОСТИ И УСЛОВИЯ</p>	<p>УСЛОВИЯ НА ПРОЦЕСА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Свързаност с обучението - Взаимовръзки - Развитие срещу ориентация към услуги - Сътрудничество - Интерактивност 	<p>ОРГАНИЗАЦИОННИ УСЛОВИЯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Системни: в цялата организация - Интегрирани: заложили във всички програми - Постоянни: обезпечени с ресурси и инфраструктура
-------------------------------------	--	--

Възможности и условия

Специалистите уточняват, че съществуват определени условия, които създават възможности за изграждането на капацитет за двустранно партньорс-

тво между семействата и училищата. Те се разделят на две групи – *условия на процеса* и *организационни условия*.

Условията на процеса предполагат

осъществяване на дейности или инициативи, които обхващат поредица от действия, операции и процедури, насочени към изграждане на капацитет за двустранно партньорство. Те са свързани с обучение и създаване на партньорски взаимоотношения. Акцентира се върху колективния и интерактивен характер на партньорствата.

Провеждането на подобни инициативи предвижда съответствие

между целите на училищата и целите на семействата относно обучението на учениците. Според не малка част от родителите твърде често събитията, които се провеждат в училищата, нямат нищо общо с предварително заложените образователни цели. Оказва се, че и двете страни са по-заинтересовани и мотивирани да участват в събития и програми, когато са насочени към повишаване на способността им да работят като партньори в подкрепа на детското познавателно, емоционално, физическо и социално развитие, както и за цялостното подобряване на образователната среда.

Препоръчва се основният фокус на отделните инициативи да се постави върху изграждането на взаимно уважение, доверие, коректни и стабилни взаимоотношения между дома и училището, които затвърждават връзката между тях. Преобладаващата част от дейностите следва да са насочени към осигуряването на подкрепа за различните общности и да предоставят възможност на участниците да видят себе си и своята роля в този процес по различен начин.

Авторите уточняват, че инициативи, които обединяват семействата и училищния персонал, създават колективна среда за обучение, която насърчава възникването и разширяването на мрежи за комуникация между тях. Колективният

им характер е предпоставка за възникване на социални връзки, чрез които се постига двустранно партньорство.

Обученията създават среда, в която семействата могат да получат информация от училищния персонал за умения, инструменти и подходи, които да използват и да приложат на практика. Формалните и неформалните контакти благоприятстват получаването на обратна връзка.

Организационните условия предлагат осъществяването на дейности и инициативи, необходими за успешно прилагане и поддържане на семейната ангажираност. Всички заинтересовани страни следва да работят заедно за създаването на възможности за партньорство между семейството и училището, които са съгласувани с целите на образователния процес. Инициативите трябва да са системни, интегрирани и устойчиви във времето.

Националната политика разглежда партньорствата като важна подкрепа за усъвършенстването на учебния процес, което ги поставя на челно място в държавните, областните и училищните планове за обучение.

Препоръчва се усилията за изграждане на капацитет за партньорство да са насочени към процесите на обучение и професионално развитие, преподаване и учене, към учебната програма и сътрудничеството с общността. Формирането на ефективни партньорства да се интегрира в стратегии за набиране и обучение на учители, директори на училища, осигуряване на професионално развитие и разработване на механизми за оценка.

Те могат да се реализират с адекватни ресурси и инфраструктурна подкрепа, а заложените инициативи, да се финансират от разнообразни източници. Училищните ръководства трябва да създават и следват системна визия за партньорството между семейството и училището.



Цели на политиката и програмата

ЦЕЛИ НА ПОЛИТИКАТА И ПРОГРАМАТА	Да се изгради и увеличи капацитетът на училищния персонал/семействата в следните области: - Възможности (умения и знания) - Връзки (мрежи) - Познание (възгледи, ценности) - Доверие (лична ефективност)
--	--

Националната Рамка се основава на резултати от изследвания, които показват, че партньорството между дома и училището може да се развива само, ако семействата и училищния персонал изградят колективен капацитет за тази цел. Изграждането му зависи от четири основни компонента, наречени „The 4 Cs“:

- възможности (capabilities) – човешки капитал, умения и знание;
- връзки (connections) – взаимоотношения и мрежи;
- доверие (confidence) – ниво на лична ефективност;
- познание (cognition) – предположения, възгледи и миросглед.

Специалистите посочват, че и двете страни се нуждаят от създаването на силни, межкултурни връзки, изградени върху доверие и уважение. Те включват взаимоотношенията между се-

мейството и учителя, между самите родители, а също и с агенциите и службите в областта на образованието.

Персоналът и семействата се нуждаят от чувство за комфорт и лична ефективност, свързани с участието им в партньорските дейности. Семействата следва да се възприемат като партньори в образованието на децата. Те трябва да са запознати с обучението им и работата на училищната система.

В документа се обръща внимание на необходимостта от трайно утвърждаване на четирите компонента, преди да бъдат постигнати ефективни и устойчиви партньорства между дома и училището в по-голям мащаб. Те могат да бъдат използвани и при разработването на набор от критерии, чрез които да се идентифицират показателите за измерване и оценка на ефективността на политиките и програмите в тази област.

Резултати от ефективното партньорство

В публикацията се уточнява, че следващия етап от процеса е включването на двете страни в партньорства за подкрепа на обучението и възпитанието на учениците.

Училищния персонал, който е подготвен за осъществяване на партньорство със семействата, притежава следните характеристики:

- уважение и признаване на съществуващите знания, умения и форми на ангажиране на семействата;
- създаване и поддържане на учи-

лищни общности, които приветстват и насърчават ангажирането на семействата;

- разработване на инициативи за ангажиране на семействата и свързването им с обучението и развитието на учениците.

Семействата, които независимо от тяхната расова или етническа идентичност, образование, пол, увреждания или социално-икономически статус, са готови да участват в партньорства с училища, се ангажират в

различни роли като:

- поддръжници на обучението и развитието на техните деца;
- насърчители на позитивния имидж и предприемаческия дух в децата си;
- надзорници на времето, поведението, ресурсите и границите на обучение на своите деца;
- вдъхновяващ модел за образование и учене през целия живот;
- застъпници за подобряване на условията за обучение в училище;
- сътрудници на училищния персонал и други членове на общността по

въпросите за реформиране и усъвършенстване на училищата.

В заключение се посочва, че изграденият и утвърден капацитет за партньорство от страна на семействата, училищата и отговорните публични органи може да култивира и поддържа активни, почтени и ефективни партньорства, чрез които да насърчават изпълнението на националните образователни цели, усъвършенстването на училищата, подобряването на образователната среда, обучението, възпитанието и развитието на учениците.

Източници

1. Partners in Education: A Dual Capacity-Building Framework for Family-School Partnerships, Southwest Educational Development Laboratory (SEDL), USA, 2013.
<http://www.sedl.org/pubs/framework/>.

Петър Алексиев

НАЦИОНАЛНИЯТ ПОДХОД НА АВСТРАЛИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ЕФЕКТИВНО СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ СЕМЕЙСТВОТО И УЧИЛИЩЕТО

Националната „Рамка на партньорствата между семейството и училището“ (Family – School Partnerships Framework) е съвместна разработка на образователните власти на Австралия и всички заинтересовани страни. В основата ѝ са съществуващи добри практики на партньорство между родителите и училището. Тя е съгласуван национален подход (общи принципи и стратегии) за осъществяване на сътрудничество, съобразено със специфичния училищен контекст – характеристики на семейството/общността, големина на училището, потребности на учениците и др.

Ръководни принципи на ефективното партньорство между семейството и училището

В документа са изведени *единадесет* основни принципа на ефективното сътрудничество:

1. Всяко семейство и училище желае най-доброто за своите деца.

2. Всички деца заслужават възможност да развият потенциала си до възможно най-високо ниво.

3. Семействата са първите учители на децата, които неотлъчно ги съпътстват.

4. Ефективните училища осигуряват благоприятна възпитаваща и подкрепяща учебна среда.

5. Семействата и училищата ценят качествено преподаване и уважават професионалния опит на учителите.

6. Семействата и училищата ценят културното и социалното разнообразие и го използват като ресурс за изграждане на партньорства и общности.

7. Партньорството между семействата и училището се основава на споделена отговорност, взаимно уважение и доверие.



8. Доброто лидерство е от решаващо значение за изграждането и поддържането на партньорството.

9. Сътрудничеството между семейството и училището оказва ползотворно влияние върху мотивацията и обучението на учениците.

10. Партньорството между семейството и училището укрепва връзките между училищата и техните общности.

11. Партньори могат да бъдат всички организации, подкрепящи семейството и училището.

Поддържащи структури

Създаването на условия, позволяващи развитието и поддържането на ефективно партньорство между семейството и училището, до голяма степен зависи и от наличието на определени поддържащи структури, които да функционират както на системно, така и на училищно ниво. Такива структури са:

✓ семейно-училищен екип за действие или работна група (с представители на училищното ръководство, учителите и родителите), които да планират, организират, осъществяват и оценяват установените партньорски отношения;

✓ училищни политики и процедури, които изрично да посочват и да интегрират принципите и практиките на ефективното партньорство;

✓ мрежи за подкрепа, чрез които училищните общности да имат възможността да обменят идеи и добри практики и да обсъждат проблеми;

✓ система за отчетност пред общността, както за споделяне на успехите, така и за стимулиране развитието на партньорствата.

Основни аспекти на сътрудничеството

В Рамката са представени седем основни аспекта, които да послужат като насоки при планиране на партньорски дейности: 1. *Общуване*; 2. *Създаване на връзка между ученето въкъщи и в училище*; 3. *Изграждане на общност и идентичност*; 4. *Признаване ролята на семейството*; 5. *Съвместно взимане на решения*; 6. *Извънучилищно сътрудничество*; 7. *Участие*.

Всеки от аспектите е разгледан в дълбочина и са посочени конкретни препоръки за планиране на дейностите.

*

Първи аспект „Общуване“ – акцентира върху ефективната комуникация, която притежава следните характеристики:

- тя е активна, лична, постоянна, уважаваща културните особености на страните;

- представлява двупосочен обмен на информация между семейството и училището, а също и възможност за страните да научат повече една за друга;

- семействата се възприемат като реални партньори, чиято помощ е необходима за разрешаването на сериозни проблеми;

- изграждат се мостове между училището и семействата с различни културни/езикови характеристики;

- отчитат се потребностите и мненията на семействата;

- общуването има много измерения – формално или неформално, осъществявано на различни места (не само на територията на училището, но и извън него – в общностни центрове и др.) и в различна форма – устна, писмена, лице в лице, електронна и др.

За реализирането на пълноценна комуникация е необходимо учителите и училищните ръководства да имат достъп да образователни/обучителни програми, които да ги подготвят за ефективно общуване с родителите. Насърчаването на семействата да комуникират с училището е съществена страна на процеса.

*

Втори аспект „Създаване на връзка между ученето вкъщи и в училище“ – фокусира се върху синхрона между дома и училището, който може да бъде постигнат чрез:

- Осъзнаване областите на припокриване на домашната и училищната среда, както и връзката между високите очаквания от страна на родители и учители и постиженията на децата в училище.
- Съвместни усилия на родителите и учителите за създаване на положителна нагласа към ученето.
- Гарантиране информираността на семействата относно напредъка на учениците.
- Оценяване и използване знанията и уменията на децата, придобити както в училище, така и вкъщи.
- Оценяване и използване на образователните възможности на домашната среда.
- Сътрудничество между родители и учители в процеса на взимане на решения относно образователните потребности на всяко дете.
- Превръщане на училищата в места за самоусъвършенстване и обучение на родителите.

*

Трети аспект „Изграждане на общност и идентичност“

Това ключово измерение засяга

дейностите, които подобряват качеството на живот в общността, като в същото време зачитат културата, традициите, ценностите и взаимоотношенията, характерни за тази общност. Включването на такива дейности допринася за развиване на чувство за принадлежност във всеки ученик. Работата на училищата включва и насърчаване на социалното, емоционалното, моралното и духовното развитие на младите хора, което от своя страна е предпоставка както за лично израстване, така и за културно обновление на общността.

*

Четвърти аспект „Признаване ролята на семейството“

Този аспект подчертава ролята на родителите като първи учители на децата. Тяхното влияние върху поведението и постиженията на подрастващите е дълготрайно. Семействата и училищата могат да си сътрудничат и да постигнат взаимно разбиране на специфичните си роли чрез:

- Проучване естеството на ролята на родители и семейството в обучението на децата.
- Предлагане на стратегии за осъществяване на семейна подкрепа и насърчаване присъствието в училище.
- Организиране на работилници, дискусии, срещи и демонстрации в области като грамотност и математика, домашна работа и работа в клас, повишаване на устойчивостта и доверието в младите хора, житейски периоди на преход и професионална реализация и др., в зависимост от местните потребности и приоритети.
- Разбиране, от страна на семействата, на училищните цели, учебната програма и социалната роля на училището.

- Разбиране, от страна на училището, на приоритетите на родителите, семейството и общността.

- Подхождане с разбиране и съпричастност по отношение на деликатни за родителите въпроси.

- Проява на реалистичност, търпение и решителност от страна на училищния персонал.

- Създаване на среда, в която училищата показват видимо и достъпно лидерство.

- Подпомагане на училището да се превърне в място, което родителите наричат „свое“.

- Изграждане на взаимоотношения и развиване на умения в комуникацията, сътрудничеството и управлението на конфликти.

*

Пети аспект „Съвместно вземане на решения“

Родителите имат право да бъдат консултирани и да участват в решенията, касаещи собствените им деца. Всеобхватния подход към вземането на решения, в училищата и участието на родителите в този процес, създава чувство за споделена отговорност между родителите, членовете на общността, учителите и училищните ръководители. Това, от своя страна, води до:

- осмисляне и уважаване на ценностите и интересите на родителите;

- поемане на по-голяма отговорност пред общността от страна на училището;

- зачитане на ценностите и мнението

на семействата извън формалните училищни структури;

- търсене на контакт с местни представители на общността, с цел гарантиране на участието им при вземането на решения.

*

Шести аспект „Извънучилищно сътрудничество“ – набляга се на идентифицирането, локализирането и интегрирането на общностните ресурси. Най-често партньори са местни бизнес предприятия, фондации, институции за висше образование и др.

*

Седми аспект „Участие“ – засяга времето, енергията и специфичните умения на родителите, които могат да се използват в подкрепа на ученето и училищните програми по множество начини, най-разпространените от които са: подпомагане на учениците в различни учебни дейности в класната стая; участие в извънучилищни дейности; подкрепа на учителите и др.

Стратегии за осъществяване на партньорства

В документа са описани, в табличен вид, примерни стратегии за създаване на партньорства, базирани на ключовите аспекти. Те осигуряват практически насоки за това, как да се инициира и реализира сътрудничество. Представена е взаимовръзка между тях, без нито една от тях да се възприема като „лек за всичко“.

АСПЕКТИ	ПРИНЦИПИ	ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СТРАТЕГИИ
Общуване	4, 5, 6, 7, 8, 10	<p>Създаване на семейно-училищен екип за действие (работна група), който да планира ефективна комуникация чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проучване на потребностите от комуникация; • преосмисляне на училищния бюлетин за неговата уместност, разбираемост и възможности за подаване на обратна връзка; • поставяне на обозначението „добре дошли“ на различни места в училището; • преразглеждане на действащите практики за участие на родителите в училищните дейности; • работа с родителите и семействата за разработване на наръчник за родители с информация за училищните правила, политики, мисия и цели, стандарти за учебни програми и процедури за оценка. Добре е да се организира специално събитие за представяне на наръчника и той да се публикува на интернет страницата на училището; • изследване на добри практики за организация на приемната на училището, включително наемане на двуезичен персонал и обучения, насочени към културните особености на различни групи посетители и методи за справяне с „трудни“ хора; • определяне на лице за контакт, което да подпомага връзката между училището и родителите; • въвеждане на образователни/обучителни програми за учители и училищни ръководители, за ефективна комуникация с родителите, включително обучение по история и култура на местното население и за културно приобщаване на учениците; • въвеждане на програми за посрещане на нови семейства с раздаване на специално подготвени от родителите въвеждащи комплекти с материали, оформени на достъпен език и шрифт;

		<ul style="list-style-type: none"> • регулярно изпращане на родителите на папки, съдържащи писмени разработки на децата им, с цел информирание и коментар; • изготвяне на стратегии за справяне с инциденти на територията на училището; • включване на ученици (особено от по-горните класове) в интервюта и други информационни дейности.
<p>Създаване на връзка между ученето вкъщи и в училище</p>	<p>1, 2, 3, 5, 6, 7, 9</p>	<p>Семейно-училищен екип за действие да планира и изпълнява инициативи за изследване на връзките между ученето у дома и в училище чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • изготвяне на бюлетини, провеждане на дискусии и срещи на класа и др., които позволяват на семействата да се запознаят с потребностите на училището и да почувстват, че техният принос е ценен; • проучване на начините, по които родителите и семействата могат да насърчават и подпомагат ученето на децата в училище; • изследване на връзките между обучителните дейности вкъщи и ученето в училище; • проучване на възможностите за повишаване на математическа и езикова грамотност в домашни условия; • преразглеждане политиките на училището за домашните задания. Удачно е, при поставяне на домашна работа, да се осигуряват насоки, улесняващи родителите; • включване на родителите при определяне на учебните цели за всяка година и при кариерното планиране; • осигуряване на информация за родителите относно уменията, които трябва да бъдат придобити от учениците по всеки предмет и за всяка учебна година; • предоставяне на повече възможности за обсъждане напредъка на учениците между училището и семейството; • повишаване осведомеността на училищния персонал и родителите относно културните различия.
<p>Изграждане на общност и идентичност</p>	<p>2, 4, 6, 10, 11</p>	<p>Семейно-училищният екип за действие може да допринесе за постигането на усещане за принадлежност към общността чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • превръщане на училището в общностен

		<p>ресурс (например чрез използване на училищната база за обучение на възрастни, провеждане на събития, срещи и др.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • осигуряване на място за общуване, където родители и ученици (настоящи и бъдещи) могат да общуват и да участват в различни програми (ранно ограмотяване, здравеопазване, хранене и др.); • подпомагане установяването на мигранти с помощта на семействата и учителите, преподаващи английски като чужд език. • осигуряване присъствието на представители от обществеността при провеждане на училищни събития; • ангажиране на местни граждански формирания и служебни лица в училищния живот чрез менторство, споделяне на опит и др.; • участие в различни общностни програми, насочени към възраждане и поддържане на местни езици и култури; • създаване на връзки с местните здравни и социални служби за улесняване на достъпа до такава подкрепа за членовете на училищната общност.
<p>Признаване ролята на семейството</p>	<p>3, 4, 5, 7, 8</p>	<p>Семейно-училищният екип за действие да постигне по-голямо признание на ролята на семейството по отношение обучението на подрастващите като:</p> <ul style="list-style-type: none"> • проучи приоритетите и потребностите на родителите, семействата и останалите членове на общността; • разработи и разпространи, съвместно с цялата училищна общност, политики за партньорство между родители и училище; • провежда формални и неформални форуми за обсъждане ролята на родителите в качеството им на „първи учители“ на децата, както и връзката между по-голямата ангажираност на семействата с училищните дейности и подобряването на резултатите от обучението на учениците.
<p>Съвместно взимане на решения</p>	<p>1, 3, 4, 5, 7, 8</p>	<p>Участието на семействата в процесите по взимане на решения може да бъде насърчено чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допитване до училищната общност във връзка с приемането на нови училищни политики (оценяване, учебни програми,

		<p>начини за комуникация с родителите и др.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • насърчаване участието на родители в официалните родителски организации и в училищния съвет. Включване на родители от всички етнически, социално-икономически и други групи в общността. • включване на учениците (заедно с техните родители) в процесите по взимане на решения. • Създаване на мрежи за връзка между семействата и избраните представители на родителите в училищните структури.
Извънучилищно сътрудничество	2, 6, 10, 11	<p>Взаимодействие с широката общественост, което може да се осъществи чрез:</p> <ul style="list-style-type: none"> • събиране и предоставяне на информация и улесняване достъпа на учениците и семействата до здравни, културни, развлекателни, социални и други общностни програми или услуги; • събиране и предоставяне на информация за дейностите в общността, които са с учебна насоченост и/или целят развиване на таланти, включително летни програми за ученици; • установяване на партньорства с други агенции с предмет на дейност в сферата на услугите; • ангажиране на бивши възпитаници за участие в училищни програми, дейности и събития; • установяване на партньорства с местни предприятия с цел предоставяне на възможности за придобиване на трудови навици от учениците и осигуряване на работни места; • разработване на програми от училището и семействата в полза на общността (рециклиране, музикални представления, доброволческа работа с възрастни хора и др.); • установяване на партньорства с местни организации за формиране култура на отзивчивост в училище.
Участие	1, 3, 4, 6, 7, 8, 9	<p>Семейно-училищният екип за действие може да планира дейности за подпомагане на доброволчеството чрез по-голямо участие на семействата посредством:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • оценяване потребностите на училището и посочване на начините за участие и взаимодействие на родителите с цялата училищна общност; • разработване на политики за набиране и обучение на доброволци и признание на техния принос; • проучване предпочитанията на родителите за начините на включване и участие в училищните дейности и създаване „банка на възможностите“; • ангажиране на родителите като лектори по теми, свързани с различните професии и кариерното развитие, като придружители по време на екскурзии, ментори, треньори и др.
--	--	---

ИЗВОДИ

Обобщено е, че ефективните партньорства се основават на взаимно доверие, уважение и споделена отговорност за образованието и успеха на децата/учениците. Успешните училища имат високи нива на родителско и обществено участие, което води до подобряване на резултатите, посещаемостта и поведението на учениците. Участието на семейството може да има голямо влияние върху ученето на учениците, независимо от

социалния или културния произход на семейството.

Специалистите подчертават, че семействата са първите възпитатели на децата и оказват съществено влияние върху обучението и развитието им. Училищата носят важна отговорност за подпомагане на възпитанието и обучението на бъдещите поколения и семействата и трябва да признаят основната роля на семейството в образователния процес. Затова е важно семействата и училищата да изградят и поддържат ефективно партньорство.

Източник:

Australian Government, Department of Education, Employment and Workplace Relations, "Family-School Partnerships Framework – A Guide for Schools and Families".

http://www.familyschool.org.au/files/3013/8451/8364/Family-school_partnerships_framework.pdf

Райна Стойкова

АНГАЖИРАНЕ НА СЕМЕЙСТВОТА КАТО ЧАСТ ОТ ОБУЧЕНИЕТО И ВЪЗПИТАНИЕТО НА ДЕЦАТА В УЕЛС

Публикацията „Семействата са добре дошли да се ангажират с училището“ (Welcoming families to engage with the school) на Уелското правителство е третата от петте насоки, съдържащи се в инициативата *Съвместно участие на семейството и общността в предизвикателството: Инструментариум за училищата в Уелс относно ангажирането на семействата и общността*. Инструментариумът е предназначен да подпомогне училищата да развият и укрепят подхода си към включването и ангажирането на семействата и общността. Информацията и предложените ресурси са насочени към значението на тематиката и към насърчаването на взаимното доверие и уважение между всички групи. Предоставени са полезни съвети за начините на установяване и поддържане на ефективна комуникация между всички заинтересовани страни.

В документа се посочва, че включването и ангажирането на семействата с училищния живот представлява важна стъпка за засилване на участието им в обучението и възпитанието на децата. Взаимодействието повлиява развитието на училищата, които извличат съществени ползи от взаимната комуникация.

Опознаване на семействата и техните потребности

Обърнато е внимание на необходимостта от детайлно опознаване на семействата и техните потребности от страна на училищното ръководство. Подчертано е същественото значение за предприемането на последващи

действия към ангажирането им с училищния живот. Това включва – установяване равнището на подкрепа, която те предоставят на децата; осъществяване на контакт с родители или близки на учениците; идентифициране на основните бариери и проблеми пред ангажирането им; запознаване с уменията, интересите и хобитата на отделните семейства; разработване на варианти за подпомагане на родителите за осигуряване на по-голяма подкрепа за деца им и др.

Упоменато е, че всеки родител се стреми да осигури най-добрата среда за своето дете, с което да го подкрепи максимално по пътя на неговото обучение и възпитание. Съществуват редица предпоставки, които възпрепятстват повечето семейства да се ангажират по-сериозно с обучението на децата си, както през учебно време, така и у дома. Ключът към преодоляването на част от бариерите се крие в създаването на такива възможности за ангажиране на семействата, чрез които да се изградят устойчиви връзки между тях и училището. Те са базирани на използването на открита, последователна и задълбочена комуникация, а наученото се използва за преследване на крайната цел – осигуряване на по-добра подкрепа за обучението и възпитанието на децата.

В документа са посочени основните принципи, на които се основават добрите стратегии за ангажиране на семействата и за изграждане на сътрудничество с училищата:

Първо – Надграждане на

културните ценности на семействата (вместо на културните ценности на училищата);

Второ – Прилагане на подход, базиран върху разбирането на потенциалните бариери пред ангажирането на родителите с училищния живот;

Трето – Наблягане на личния контакт със семействата;

Четвърто – Насърчаване на общуването между училищните ръководства, родителите и децата;

Пето – Създаване на приветлива среда за родителите на територията на училищата;

Шесто – Фокусиране върху подпомагането на родителите/настойниците и оказването на пълна подкрепа за отглеждане, обучение и възпитание на децата.

Споменато е, че според мнението на училищните ръководства в Уелс, доброто първоначално впечатление е от ключово значение за провокиране на положителни нагласи в родителите към училището. Съществена роля за това играе подходящият дизайн на училищния вход и приветливото вътрешно пространство, изпълнено със съобщения за различни социални инициативи и събития, в които родителите и децата имат възможност да участват съвместно, поставяне на снимки от реализирани проекти, малки изложби и др.

Комбинацията от посочените дейности създава гостоприемна атмосфера и положително впечатление за средата, в която децата се обучават и прекарват основната част от своето ежедневие. Това впечатлява родителите и внася успокоение, защото се предполага, че в подобна приветлива среда, техните деца имат сериозни гаранции за успешно обучение.

От основно значение за ангажирането на родителите с училищния живот е поддържането на постоянен контакт с училищното ръководство, учителите и персонала. Училището предоставя широк набор от възможности, чрез които да мотивира родителите да се включват доброволно и по-активно в различни инициативи.

В основните училища, родителите предпочитат пряката комуникация, което налага ръководството и учителите винаги да са на разположение. В средните училища повечето родители предпочитат непряката комуникация, което измества фокуса на действие. В тази връзка, съществена роля играе възрастта на учениците и начина, по който се формира техния мироглед за мястото им в училище.

Подчертано е, че децата също играят съществена роля за ангажирането на техните родители с училищния живот. Тя се изразява във възможността да ги насърчават да се включват заедно с тях в различни дейности, с което да ги подкрепят, за да постигнат по-добри резултати. По този начин родителите имат пряк достъп и могат да видят отблизо как се справят децата им и какви резултати постигат, което им дава обратна връзка в каква степен тяхната подкрепа оказва положително влияние. След като учениците се информират подробно за това, колко е важно ангажирането на техните родители с училищния живот, те обикновено се превръщат в генератори на множество добри идеи за това как да привлекат вниманието им.

Достигане до семействата

Посочва се, че училищните ръководства събират информация за

обстоятелствата в семействата, постиженията и проблемите, които ги съпътстват и влияят положително или отрицателно върху обучението и възпитанието на децата. Това включва проучване на уменията и интересите на семействата, предпочитанията им за начините на комуникация, грижите, които полагат за обучението и възпитанието на своите деца у дома, целите им в образователен аспект и подкрепата, която желаят да получават от училищата.

Проучването се осъществява по множество канали за комуникация, като най-популярни сред тях са:

- посещения на семействата в домовете им;
- организиране на обучения и социални събития за родители;
- родителски срещи и дискусии с учители на територията на училището

или в неформална обстановка (сутрин или вечер);

- извършване на анкетни проучвания.

Анкетното проучване дава базова информация по всички значими аспекти за ангажирането на семействата с училищния живот. То включва няколко кратки въпроса относно това, какви са очакванията на родителите от обучението на техните деца, дали са в състояние да осигурят спокойствие и уют в домашната среда, какви са интересите им (интересите на обкръжението в дома на детето), какви социални събития са склонни да посещават и колко често. Всеки от тези въпроси носи определена информация, която служи като ориентир за училищните ръководства, какъв подход за комуникация да изберат с конкретно семейство.

Име на родител/родители	Име на ученик/ученици
<i>Мислите ли, че ще проявите интерес към някое от следните събития, които училището може да предложи?</i>	
1. Какво изучава детето ми в училище? Обяснения за учебната програма.	
2. Съвети за четене – как да научим детето си да чете.	
3. Семинар за семейно обучение по математика.	
4. Поддържане на добра дисциплина.	
5. Родители/настойници като треньори за щастливи и здрави деца.	
6. Справяне с тинейджърски безпокойства.	
7. Какво следва? Семейни съвети за избора след 16-годишна възраст.	
<i>Мислите ли, че имате някакви конкретни интереси, опит или умения, които биха били от полза за училището? Мислите ли, че други членове на семейството (напр. баби и дядовци, по-възрастни братя и сестри, партньори) биха били полезни? Например, чрез шиене, готвене, градинарство, декориране; писане, уеб дизайн и др.); интереси или хобита; спортни дейности, изкуства или друго.</i>	

Родител	Други роднини
Умения и интереси	Умения и интереси
<p><i>Знаем, че всички родители са заети хора, но бихме искали да попитаме дали имате време, което можете да отделите, за да подкрепите училището или да подкрепите училищните дейности. Ние не търсим никакъв основен ангажимент, а само да получим представа за това, кога е най-добре според Вас?</i></p>	
1. Преди училище.	
2. Непосредствено след училище.	
3. По време на училищните занятия.	
4. Вечерно време (ако е така, моля отбележете възможните часове).	
5. През уикендите.	
<p><i>Има ли нещо, което би Ви помогнало да присъствате по всяко време? (транспорт, грижи за деца, преводач и др.)</i></p>	

Комбинирането на един или повече от тези методи позволява извличане на съществена информация и изготвяне на индивидуални профили на отделните семейства, които се съхраняват в специализирани бази данни. Чрез тях училищните ръководства определят конкретни целеви групи от семейства с близък профил и разработват специфични методики за работа с тях, съгласно индивидуалните им потребности.

В публикацията се уточнява е, че извличането на подобна информация изисква много усилия за осъществяване на пряка и непряка комуникация със семействата на всички ученици, за да се идентифицират техните проблеми и да се търсят начини за колективното им преодоляване. Това е основен инструмент за определяне на потребностите на семействата и набелязване на подходящ набор от мерки за оказване

на подкрепа при възпитанието и обучението на децата им, както в училище, така и в домашна среда.

Властите в Уелс установяват, че при преобладаващата част от семействата съществуват сериозни бариери за по-съществено ангажиране с училищния живот. Те се изразяват в липса на време, особени семейни обстоятелства, географска отдалеченост от училищата, липса на увереност в себе си, подозрение, недоверие и др.

В повечето случаи родителите са заети и доста натоварени хора. Обикновено работят на пълен или непълен работен ден, а някои са безработни, респективно имат нисък социален статус. Повечето семейства отглеждат малки деца самостоятелно, а често имат и повече от едно дете, като всяко от тях посещава училище или детска градина. В много случаи децата не се обучават в една и съща образователна

институция, което допълнително натоварва ежедневието на родителите.

В не малко случаи и самите училища създават предпоставки за възникването на определени затруднения. Предлагането на прекалено малко възможности за ангажиране на семействата, недостатъчно добра комуникация, честа смяна на учители и други са само част от примерите за това.

Комуникацията между училището и родителите е едно от най-съществените обстоятелства за последващото им ангажиране с обучението на децата. Училищата използват различни подходи и възможности за комуникация със семействата. Акцентира се основно на двустранната комуникация и задължителната обратна връзка. Крайната цел винаги е една и съща – родителите да участват по-активно в училищния живот, за да подкрепят повече своите деца, ка-

то ги насърчават да постигат все по-добри резултати по време на своето обучение.

Сред различните семейства има родители, които са много предприемчиви и се включват в почти всички инициативи и събития, които организира училището. Те предпочитат да се намират по-често около децата си, за да ги подкрепят със своето присъствие.

Съществува и друга група родители – такива, които упорито отказват да се ангажират с каквито и да било инициативи и мероприятия или дори да се ангажират, често пъти участват по доста неподходящ, а в редки случаи и по агресивен начин. Ето защо училищните ръководства приемат осъществяването на комуникация и изграждането на взаимоотношения индивидуално, според целевите групи родители.

Ако се интересувате от социални събития/инициативи и желаете да се включите, колко често бихте го правили?

1. От време на време (например веднъж през учебен срок).

2. Редовно.

Колко време смятате, че ще можете да отделите? (Дори десет минути могат да бъдат полезни.)

Посещаемостта и постиженията на учениците могат да бъдат подобрени значително при по-задълбочена комуникация с техните родители, а негативните преживявания, които оказват силно влияние върху учителите и ръководството се ограничават драстично.

Според преобладаващата част от училищните ръководства в Уелс, семействата не бива да се разглеждат като недостижими, но със сигурност всяко от тях се нуждае от индивидуален подход, за да се провери до каква степен родителите имат нагласа да се

включат в училищните събития и да отговарят на съобщенията и поканите, които отправят към тях училищните ръководства.

Роля на родителите при различните преходи в обучението на децата

Насърчаването на родителите към ангажиране с училищния живот, като част от обучението и възпитанието на децата им, се поставя ежегодно като основна цел пред всички училища в Уелс. Училищните ръководства определят това като постоянно повтарящ

се процес, който притежава няколко много съществени етапа – преходите от начално към основно, а по-късно и към средно училище. Именно в тези периоди от живота на децата, техните родители играят ролята на „защитен фактор“ и следва да са най-ангажирани с тяхното обучение и възпитание.

Учениците, които получават по-сериозна подкрепа от своите родители през тези периоди (биват насърчавани от тях за постигане на по-голяма самостоятелност), обикновено постигат много по-сериозни успехи от останалите. Тази закономерност е причина да се наблюдава и обратното обстоятелство – учениците, чиито семейства не се ангажират достатъчно с обучението и възпитанието им, проявяват слаб интерес към училищния живот и отбелязват значителен спад в мотивацията и в постиженията си (обикновено родителите не се интересуват от това как техните деца преминават през различните преходи).

Преходът към начално училище е голяма стъпка за всяко дете и неговото семейство. Тук определяща е степента на „готовност за учене“, която притежават децата. Тя оказва най-голямо въздействие върху първите им впечатления от училищния живот, които се запечатват трайно в тяхното съзнание, а въздействието им продължава до края на обучението в училище. Именно в тези ранни години, училищните ръководства работят най-усилено със семействата, за да улеснят прехода на децата и да насърчат родители им да ги подкрепят повече, като превърнат това в навик.

Преходът от начално към основно училище е втора сериозна стъпка в живота на децата, която често води до спад в постиженията им. По-голямото училище им влияе различно и те се на-

мират под сериозен натиск, докато привикнат към новата учебна среда. Ключово умение, от което се нуждаят в тези случаи, е способността да бъдат по-самостоятелни, да се организират бързо и да поемат лична отговорност за това, което правят и зависи изцяло от тях.

Именно в този период родителите играят най-съществена роля, защото имат основен принос за развитието на тези умения у техните деца. Подобни качества се изграждат по време на възпитанието им у дома и се допълват чрез тяхното обучение в училищната среда. Поради това, училищното ръководство следва да води задълбочени разговори с родителите, за да извлече достатъчно информация относно притесненията на учениците от новата среда, техните очаквания и потребности от внимание, които споделят в дома. По този начин те получават и обратна връзка за семейната среда, сравнявайки условията в дома и в училище.

Проучвания показват, че основните притеснения на децата в Уелс се изразяват в следното:

- опасения, че ще бъдат тормозени в новото им училище;
- надежди, че ще се сблизат със своите съученици, като изградят траен съюз до завършването си;
- опасения относно това дали ще открият правилния път за себе си.

Преходът от основното към средното училище е не по-малко сериозен. Учениците са в друга възраст, която предопределя различно мислене и поведение. Преобладаващата част от вниманието им е насочено към периода след завършването. Оказва се, че при повечето млади хора, мисълта за напускането на училище е едновременно вълнуваща и стресираща, а самите те

се сблъскват с много важни избори, които следва да направят. Асоциират се с притеснения за намиране на работа или продължаване на обучението.

Специфично при този преход е, че подкрепата не идва вече само от семейството. Броят на източниците се увеличава и включва приятели, карьерни съветници, учители и др. Въпреки разширяването на възможностите за осигуряване на подкрепа, семействата все още играят ключова роля, като подпомагат своите деца при обмислянето на възможностите, които се откриват пред тях и ги насочват към това да направят оптимален избор за себе си. Ето защо училищните ръководства не прекратяват дейностите по ангажиране на семействата с обучението на децата им до тяхното окончателно завършване.

Уточнява се, че учениците, подкрепяни в по-малка степен от своите родители, е твърде вероятно да имат значително по-ниска мотивация, което понижава шансовете им да продължат своето обучение до по-високо ниво. Властите в Уелс идентифицират изключително сериозен проблем при семействата с нисък социален статус и още повече при тези, в които някой от родителите или самите деца са в неравностойно положение. В подобни случаи училищните ръководства полгат сериозни усилия да предоставят значителна помощ и подкрепа на тези семейства, с което улесняват родителите при отглеждането и възпитаването на техните деца, давайки им възможност да изберат правилната посока за своето развитие, като им гарантират известна сигурност.

Училищата провеждат срещи със семействата на учениците много преди да настъпи момента за преминаване през някой от тези ключови преходи. Срещите с училищното ръководство

представяват много сериозна възможност за родителите да се запознаят с всички специфики и аспекти на съответния преход, през който техните деца предстои да преминат и най-вече с това, как могат да ги подкрепят в тези моменти.

В повечето случаи децата не желаят да обсъждат обучението си. Практиката показва, че предпочитат да говорят повече за отношението на учителите към тях, за връзките със съучениците им и начина, по който се чувстват в училище. Важно е да осъзнаят навреме, че обсъждането на притесненията им относно обучението, с учителите и техните родители им помага значително и е изцяло в тяхна полза. Родителите играят важна роля, като им позволяват да намерят най-добрия път за себе си и да преминат успешно към следващия етап от своето обучение без сериозни притеснения.

Училищните ръководства в Уелс прилагат различни методи, чрез които насърчават ангажирането на семействата с обучението на децата по време на всяка от разгледаните преходни фази.

Един от популярните методи е организирането на неформални срещи между учители и родители. Това са социални събития, които спомагат за развитие на взаимоотношенията между родителите, децата и учителите. По време на срещите се обменя информация, която е от съществено значение за последващото актуализиране на учебните програми. Събраната информация ориентира учителите и училищните ръководства относно очакванията на родителите за поведението на техните деца (присъствие, посещение на часове, успех и др.) и за това, как семействата могат да подкрепят по най-добрия начин децата

си по време на обучението им. Това гарантира, че преподавателският състав е по-добре подготвен да посрещне потребностите на детето и да оправдае очакванията на семейството му, относно неговото обучение и ежедневен престой в училище.

Друг популярен метод е организирането на така наречените „официални отворени вечери“ (formal open evenings). Това са официални срещи между родители, учители и училищно ръководство, които имат особен акцент върху всеки от преходите. Те имат за цел да намалят тревогите на родителите за това, дали децата им са готови да посрещнат подобна драстичната промяна. Така се предоставя ранна възможност за родителите да обсъждат темата с представители на училищното ръководство в детайли.

Друг метод, който се възприема много добре от семействата, е организирането на информационни панаири (information fairs). На тези събития присъстват родители и близки на децата, които получават достоверна и подробна информация за подкрепата и дейностите, които са планирани през съответната учебна година. По време на събитието се поднасят освежителни напитки и малки десерти.

Съществува и практика за разработване на кратки информационни ръководства за съдържанието на учебната програма и предвидените действия от страна на училището. Ръководствата се публикуват на официалния сайт на училището. Предлагат се и безплатни хартиени екземпляри на специално обособени места.

Осъществяване на комуникация между училището и семействата

В документа се посочва, че основата за развитието на положителни отношения и създаването на доверие между

училище и родители е добрата комуникация. Тя е свързана с предаването на информация (различна по съдържание и вид) от училището към семействата, чрез използването на различни комуникационни канали и методи (формални и неформални).

Методите на комуникация се подбират внимателно, за да отговорят на потребностите на всички целеви групи семейства, като се избегне всяка вероятност от поставянето на част от тях в неравностойно положение.

Видът и характера на информацията, която училището предоставя на семействата, определя метода и скоростта, с която се случва това – *спешно предоставяне* (изключително съществена информация в най-кратки срокове); *бързо предоставяне* (важна информация в сравнително кратки срокове); *рутинно предоставяне* (информация, която няма спешен характер).

Спешното предоставяне се извършва чрез телефонно обаждане, изпращане на имейл или текстово съобщение в социална мрежа (или по мобилен телефон), поместване на специално съобщение на официалния сайт на училището или разпространяването му чрез местното радио.

Бързото предоставяне се извършва чрез организиране на лични срещи с родителите или изпращане на бележка/информационна брошура (ако е за събитие), която учениците занасят вкъщи.

Рутинното предоставяне се извършва чрез поставяне на плакати във фоайето на училището, информиране на родителски срещи или по време на социални събития, които се провеждат на територията му.

Като част от анкетните проучвания фигурира раздел за проверка на предпочитанията на семействата относно начините за комуникация с училището.

Училището редовно изпраща информация за родители и настойници, понякога всеки ден. Кой е най-добрият начин да поддържаме връзка с Вас?
1. Писмо в ученическата раница.
2. Съобщение на официалната интернет страница.
3. Имейл.
4. Текстово съобщение през мобилен телефон/смартфон.
5. През социална мрежа.
6. Лични срещи (лице в лице на територията на училището).
<i>Училището провежда родителски срещи два пъти годишно. Имате ли някакви предложения за това, къде и кога биха могли да се провеждат за Ваше улеснение?</i>

Според преобладаващата част от училищните ръководства в Уелс, когато става дума за ангажиране на семействата с обучението на децата и училищния живот, най-успешен е методът на комуникация чрез *лични срещи* – лице в лице (face-to-face communication). Чрез него посланието, което отправя училището се възприема много по-лично и по-дълбоко от родителите. Съществено значение за това има езикът на тялото, гласа, интонацията и други визуални и вербални сигнали, чрез които представителите на училището привличат

вниманието на родителите по конкретен казус.

Основните предимства на личните срещи се изразяват и в това, че протичат в неформална, приятелска обстановка. Някои семейства ги определят като единствения метод, при който се чувстват комфортно и могат да разискват без притеснения някои аспекти от обучението и възпитанието на своите деца в училището и въкъщи, особено когато има деликатни моменти, които засягат техния характер, външен вид или други особености.

Фигура 1. Начини за комуникация и разликите между тях



Те са лесно осъществими в началото и в края на учебния ден, като могат да се провеждат и на неутрални места извън училището, а при необходимост присъстват и специалисти (медиатор, училищен психолог и др.). Чрез тях се изключва възможността дадено съобщение да бъде игнорирано от родителите, както често се случва с имейли, бележки и телефонни обаждания, особено когато информацията не се харесва на учениците или на семействата им.

Този метод спомага за изграждане на по-близки връзки и доверие между родители и училищно ръководство. В доста случаи, това е основа за преодоляване на проблеми от различно естество в някои семейства, които обикновено изискват вземането на емоционални и сложни решения. Личната среща кара преобладаващата част от родителите да се чувстват ценени от училищното ръководство, защото получават време за по-близки разговори и обсъждане на по-деликатни теми.

Училищните сайтове са място, където родителите намират важна информация. Интегрирането на различни онлайн платформи спомага допълнително за предаване на информация. Например, приложенията „Push“ позволяват на учениците, които се абонират за определени категории данни (инициативи, събития и други) да получават известия за нова информация в сайта, без да се налага да го посещават. След това лесно могат да уведомят своите родители и дори да им покажат или препратят информацията онлайн.

Същата възможност се предоставя и за родителите, но през друг вид приложения, като например „ParentHub“. То е лесно достъпно с опростен

интерфейс, който не затормозява потребителите, които го използват. В същото време представлява бърз и евтин метод за изпращане на информация, която е важна за преодоляването на даден проблем и гарантирано „няма как да остане скрита на дъното на ученическата чанта“. Много родители (от целевите групи, които имат достъп до интернет) твърдят, че електронните писма представляват удобен начин за тях да се свържат своевременно с училището, без да се отделят от ежедневните си дейности и задачи.

Социалните мрежи и онлайн платформи представляват бърз и евтин начин за изпращане на информация в реално време, която мигновено достига там, за където е предназначена. Оказва се, че споделянето в социалните мрежи на най-впечатляващите моменти от провежданите събития и инициативи в училищата, в много голяма степен привлича вниманието на родителите към училищния живот и ги провокира да се ангажират все по-често с участие в него.

Учителите определят възможността да се споделя видео съдържание за учебни занятия, събития, видео уроци, различни истории и преживявания от училище, като една от най-силните страни на социалните мрежи и онлайн платформите. Според тях това е изключително завладяващо и се използва като мощен инструмент за привличане и ангажиране на родителите. Много училища в Уелс разработват приложения за комуникация, които след това предоставят безплатно в опит да подкрепят семействата в процеса по обучение, възпитание и контрол върху техните деца. Най-ярък пример за това е при-

ложението „Schoor“, което има функционалност за изпращане на автоматични съобщения до мобилните телефони на родителите, по различни поводи.

Социалните мрежи имат и някои отрицателни страни, които често остават в сянка. Неразумното им използване може да има неприятни последици, поради което неприкосновеността на личния живот, поведението и съдържанието, което се публикува следва да бъдат прецизирани и защитени.

От голямо значение за ангажирането на родителите е онлайн предоставянето на информация за напредъка на децата им. Всяко училище преценява индивидуално до каква степен да предоставя информация за определено дете на неговите родители и как да става това. Резултатите от подобни реализирани проекти и мнението на експерти от образователната сфера сочат, че възможността родителите да видят данните за напредъка на своето дете онлайн 24/7 мотивира значително учениците да се справят по-добре в училище.

Правителството на Уелс използва различен подход като създава онлайн платформата „Hwb+“. Тя предоставя множество възможности за всяко училище да вземе индивидуално решение относно:

- разработване на унифициран сайт с качествено съдържание;
- инструменти за създаване на виртуална класна стая;
- изпращане на кратки съобщения за събития;
- персонализиран потребителски интерфейс;
- достъп до Office 365 (който включва Outlook електронна поща, видеоконференции чрез Lync,

електронно портфолио и стрийминг на основни приложения на Office, включително Word, Excel и PowerPoint).

Участие на родителите в училищния живот

Традиционно, родителите участват в инициативи за събиране на средства и при организиране на някои социални събития, като тържества и рождени дни. Съществуват и други дейности, в които родителите могат да участват по-активно – създаване на родителски мрежи; разширяване на доброволчески инициативи; подкрепа за учене в дома; подкрепа за добро родителство; допускане до вземане на решения; сътрудничество с общността.

Създаването на родителски мрежи дава възможност на семействата от различните целеви групи да създават собствени мрежи, в които да комуникират по-тясно помежду си. По този начин могат да обменят опит и добри практики за по-ефективното подпомагане и обучение на своите деца. Мрежите създават предпоставка за по-бързо и по-лесно достигане до значително по-широк кръг семейства и нарастване на ангажираността им с училищния живот.

Разширяването на доброволческите инициативи се свързва с възможността мрежите от родители да се включват активно във всички доброволчески инициативи, като набират доброволци за различни дейности помежду си. Тези от тях, които се включват като доброволци подпомагат училището, а то им осигурява възможност да участват и в провеждането на занятия с учебен характер.

Подкрепата за учене в дома се свързва с поемането на отговорност от страна на родителите за самоподго-

товката на техните деца в домашна среда. Те имат водеща роля не само за възпитанието на децата си, но и за изграждането на навици и правила за обучението им у дома, далеч от училищната среда. В тази връзка, училищата следва да предоставят подробна информация и предложения на семействата как да реализират това.

Съществена роля играят и програмите за обучения на родители, които осигуряват пряк контакт с учителите и други специалисти. Те предоставят информация за създаването на възможно най-уютната домашна среда за децата, за естеството на учебните програми и ги запознават с допълнителни материали, които могат да използват вкъщи. Обученията са част от различни „Програми за обучение на семействата“ (Family Learning Programs – FLPs), специално разработени от образователното министерство.

Подкрепата за добро родителство се свързва с организирането на различни мероприятия за родителите (семинари, обучения, ролеви игри и др.). Всяко от тях има за цел да ги подпомогне в изграждането на родителски умения, чрез които да подкрепят обучението и възпитанието на своите деца. По този начин семействата получават достъп до опита на експертите в училищата. При необходимост се оказва съдействие за връзка с някои агенции от публичния и от частния сектор, които предоставят специализирана експертиза.

В подкрепа на училищата и семействата, през 2014 г. правителството на Уелс разработва специализираното ръководство „Родителството в Уелс: Ръководство за ангажиране и подкрепа“ (Parenting in Wales: Guidance on engagement and support).

Допускането до вземане на решение се оказва ключов инструмент за ангажиране на родители. Изслушването и разглеждането на предложенията им, е съществен компонент от комплексното осъществяване на комуникацията. Родителите се чувстват много по-значими, когато имат възможност да вземат реално участие със своя глас в ключови дейности като управление на училището, разработване на учебни програми, инициране на социални събития и др. Ангажирането им с подобни дейности ги приобщава значително, като им помага да осъзнаят колко важна за обучението и възпитанието на техните деца е училищната и домашната среда.

Сътрудничеството с общността е основен инструмент, чрез който училищата достигат до местния бизнес и организации. В резултат от това привличат ресурси и услуги за подкрепа на дейностите си, което включва и разработването на различни проекти в партньорство с общността, фокусирани върху резултатите от обучението на децата.

Разходите, които съпътстват обучението на учениците, често се превръщат в значителен източник на безпокойство за техните родители, а понякога водят и до изолация, особено ако те не са в състояние да ги покриват. Такива са: униформа; училищна храна; училищни екскурзии; транспорт до и от училище; материали, необходими за работа в клас (канцеларски принадлежности, чанти, материали за уроци като готварство, изкуства и занаяти); материали, необходими за участие в извънкласни дейности (допълнителен спортен комплект, музикални инструменти и др.); костюм/костюми за специални събития в училище и др.



Резултатите от проучването, поръчано от *Учителския съюз* в Обединеното кралство (NASUWT Teachers' Union) и проведено сред множество семейства в Уелс през 2015 г., показват, че около 33% от родителите смятат, че разходите за униформа, посещаването на училище и учебните материали са непосилни за тях.

Училищните ръководства се опитват да намерят оптимални варианти за тяхното облекчаване, като сключват споразумения за спонсорство и отстъпки с представители от партньорската мрежа.

Повечето експерти са на мнение, че колкото по-добре и по-бързо се отговаря на жалбите и сигналите, отправени от родители по различни казуси, толкова по-устойчиво доверие се изгражда между семействата и училищата. Вслушването в оплакванията, съветите, препоръките и запитванията на родителите

демонстрира желание и воля за коригиране на допуснати пропуски и грешки.

Пропуските и negliжирането на жалбите и сигналите може бързо да подкопае усилията за ангажиране на семействата, тъй като у тях се формира усещане, че училищните ръководства проявяват незаинтересованост към проблемите, които срещат и не ги възприемат сериозно. Поради това, образователното министерство задължава всички училищни ръководства в страната да създават и публикуват подробни и ясни процедури за подаване и разглеждане на жалби и сигнали.

Заклучение

Ангажирането на семействата с училищния живот е от изключително значение за обучението и възпитание-

то на децата, както в училище, така и в домашна среда. То изисква *холистичен подход*, чрез който да се изгради силен морален ангажимент от страна на родителите към всичко, което се случва в училищата и касае техните деца. Акцентира се върху благополучието и личностното развитие на уче-

ниците, а не само върху постиженията им в учебния процес. От особено значение е постоянно наблюдение на присъствието, поведението и участието на учениците в социални дейности, което дава ясна обратна връзка на родителите, учителите и училищното ръководство за тяхното развитие.

Източници

1. FaCE the challenge together: Family and Community Engagement Toolkit for Schools in Wales – Main guidance, Theme 3, Welcoming Families to engage with the school, Resources 1-9, 2015, Електронен документ.

<https://beta.gov.wales/family-and-community-engagement-toolkit-welcoming-families-engage-school>.

Петър Алексиев

ШЕСТ ТИПА ВКЛЮЧВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОДИТЕЛИТЕ В УЧИЛИЩНИЯ ЖИВОТ

Публикацията „Рамка от шест типа на участие“ (Epstein's Framework of Six Types of Involvement²) очертава областите за включване на родителите в училищния живот. Тя съдържа примерни практики, предизвикателства, дефиниции и очаквани резултати.

Рамката служи за ориентир на училищните ръководства, родителите и учителите при изготвяне на програми за привличане, включване и участие на родителите в училищния живот, насочени към подкрепа на учениците за постигане на здраве, успех и удовлетворение в процеса на образование и обучение.



ТИП 1	РОДИТЕЛСТВО – Подпомагане на всички семейства за създаване на домашна среда, която подкрепя децата/учениците в процеса на обучение.
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предоставяне на насоки за създаване на домашни условия, които подкрепят обучението на децата/учениците във всяко образователно ниво и за всяка възрастова група. • Организиране, провеждане на семинари, работилници, видеообръщения и съобщения до родителите с информация за необходимите грижи при отглеждането на деца/ученици от всяка възраст и ниво на образование. • Предоставяне на образование и обучение за родители в различни форми. • Изготвяне на програми/семинари за подпомагане на семействата във връзка със здравето, храненето и други потребности на децата/учениците. • Организиране на домашни посещения и срещи при преход към по-висока образователна степен с опознавателна цел.

² Джойс Л. Епщайн – Директор на Центъра за училище, семейство и партньорства с общността и на Националната мрежа на партньорските училища (професор в Университета „Джон Хопкинс“, САЩ).

	<p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предоставяне на информация на <i>всички семейства</i>, които желаят или се нуждаят от нея, но не могат да посещават редовно срещите и събитията, организирани от училищата. • Създаване на възможности за семействата да споделят информация за семейната среда, културата и потребностите на техните деца. • Цялата информация, предназначена за семействата, да е ясна, приложима и свързана с успеха на децата/учениците в училище.
	<p>Дефиниция: „Семинар“ е повече от среща по дадена тема. Понятието може да означава и предоставяне на необходимата информация в различни форми навсякъде и по всяко време.</p>
	<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осъзнаване ролята на семейството и изграждане на уважение към родителите. • Изграждане на положителни лични качества, навици, убеждения и ценности с активното участие на семейството. • Създаване на баланс между времето, отделено в помощ на домакинството, за училищни и извънкласни дейности, както и за подготовка на домашни задания. • Повишаване посещаемостта на учебните часове. • Осъзнаване значението на училището.
	<p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на увереност и разбиране на родителството, на развитието на децата и подрастващите и на промените в домашната среда, необходими за процеса на учене. • Осъзнаване на предизвикателствата пред родителите. • Формиране на чувство за подкрепа от страна на училището и от другите родители.
	<p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на разбиране за семейството, различните култури, проблеми, цели, потребности и възгледи на децата/учениците. • Изграждане на уважение към силните страни и усилията на семействата. • Осъзнаване многообразието на децата/учениците и техните семейства. • Осъзнаване на личните умения за споделяне на информация за развитието на детето/ученика.

<p>ТИП 2</p>	<p>ОБЩУВАНЕ – Разработване на ефективни форми за комуникация „училище – дом“ и „дом – училище“.</p>
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Провеждане на срещи с всеки родител, поне веднъж годишно, с последващи действия, ако е необходимо. • Осигуряване на преводачи за подпомагане на семействата при необходимост. • Изготвяне на седмични или месечни папки с материали/тестове/изпълнени задачи/проекти и др. за всеки ученик, които се изпращат на родителите за преглед и коментари. • Въвеждане на родителски/ученически информационни карти с предложения за подобряване на успеха. • Изготвяне и поддържане на училищен график – календар на събития, информационни бележки, телефонни обаждания, бюлетини и други съобщения. • Предоставяне на ясна информация за училището/избора на училище, курсовете, програмите и дейностите от значение за ориентация на учениците и родителите. • Предоставяне на навременна, ясна и разбираема информация за всички училищни политики, програми, реформи и промени.
	<p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Преглед и анализ на разбираемостта, яснотата и формата на предоставяната информация, съобщенията, както и печатни и непечатни издания на училището, насочени към учениците и техните родители/настойници. • Определяне на подходящи начини за комуникация с родители, които не говорят добре езика, не четат добре или са незрящи/частично зрение. • Преглед и анализ качеството на училищните бюлетини, отчетните карти, графици, календара на събитията и др. • Създаване на ясни двупосочни канали за комуникация.
	<p>Дефиниция: „Комуникация“ са двупосочни, тристранни и многостранни канали за връзка, които свързват училищата, семействата, учениците и общността.</p>
<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осъзнаване на личния им напредък и на необходимите действия за поддържане или подобряване на резултатите от обучението. • Изграждане на разбиране на политиката за поведение, присъствие и други области на училищната култура. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Вземане на информирани решения за участие в курсове и програми. • Осъзнаване на собствената им роля в партньорствата. <p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на разбиране за училищните програми и политики. • Изграждане на умения за наблюдение и осъзнаване напредъка на детето/ученика. • Изграждане на умения за адекватна реакция на проблемите свързани с децата/учениците и предприемане на ефективни действия за решаването им. • Осъществяване и поддържане на ефективна комуникация с училището и учителите. <p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повишаване разнообразието и използването на комуникационните канали и осъзнаване на способността за ясно общуване. • Оценяване и използване на родителската мрежа за ефективна комуникация. • Изграждане на способност за разбиране възгледите на семействата за училищните програми и напредъка на децата/учениците.
<p>ТИП 3</p>	<p>ДОБРОВОЛЧЕСТВО – Набиране и организиране на родителска помощ и подкрепа.</p>
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Създаване на училищна (и по класове) доброволческа програма за подпомагане на учители, администратори, ученици и други родители. • Обособяване на стая за родители или семеен център за доброволен труд, срещи и ресурси за семействата. • Провеждане на проучване за идентифициране на доброволци. • Изграждане на структури за предоставяне на необходимата информация за всички семейства. • Формиране на родителски патрули или други инициативи за осигуряване безопасността на децата/учениците при провеждането на училищните дейности и събития.

	<p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мащабно набиране на доброволци. • Изготвяне на гъвкави графици, които предоставят възможност за участие на повече доброволци в училищните дейности и събития. • Предлагане на обучения и признаване усилията на доброволците.
	<p>Дефиниция: „Доброволец“ е всеки, който подкрепя училищните цели, ученето и развитието на децата/учениците по всякакъв начин, на всяко място и по всяко време.</p>
	<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на умения за общуване с възрастни. • Придобиване и развиване на различни умения по време на активното общуване с доброволците. • Осъзнаване на уменията, талантите, професиите и приноса на родителите и другите доброволци.
	<p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране на разбиране за работата на учителя, повишаване комфорта в училищната среда и подпомагане на училищните дейности от дома. • Придобиване на самочувствие относно работата с деца или за предприемане на стъпки за подобряване на собственото им образование. • Осъзнаване на ценността и ползата от включването на семействата в училищните дейности. • Придобиване на специфични умения за доброволческа дейност.
	<p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Готовност за включване на семействата по нови начини, включително тези, които не участват като доброволци. • Осъзнаване талантите и интересите на родителите за включване и участие в училищния живот и работата с деца/ученици. • Осигуряване на по-голямо внимание за всеки ученик с помощта на доброволци.
<p>ТИП 4</p>	<p>УЧЕНЕ ВКЪЩИ – Осигуряване на информация и идеи за семействата относно начините за подпомагане на децата в домашна среда (домашна работа, други дейности, решения, планиране и др.), свързани с учебната програма.</p>
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на информационни материали за семействата относно уменията, необходими на децата/учениците по всички предмети и

	<p>за всеки клас.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изготвяне на информация за политиките на училището относно домашните задания и начините на наблюдение и обсъждане на училищните дейности в семейството. • Информирание на родителите за начините за подпомагане на децата/учениците, насочени към подобряване на уменията и постиженията им. • Изготвяне на постоянен график за поставяне на домашна работа, която изисква от децата/учениците да обсъждат със семействата си, изучаваното в клас. • Изготвяне на календар с дейности за родители и деца/ученици, извършвани вкъщи. • Създаване на клубове от родители и ученици за провеждане на занимания по математика, наука и четене в училище. • Подготовка на летни учебни пакети или дейности за учениците и техните семейства. • Включване на семействата при определяне целите на учениците за всяка учебна година и при планиране на постъпване в колеж/на работа.
	<p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Организиране на график за интерактивна домашна работа, която дава възможност на учениците да обсъждат с родителите важни за тях теми и служи за ориентир на семействата в учебната дейност. • Координиране на домашните задания, в случай че учениците имат няколко учители. • Включване на семействата и децата/учениците във вземането на важни училищни решения.
	<p>Дефиниции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Домашна работа“ е не просто самостоятелна дейност, извършвана от децата/учениците вкъщи. Тя предполага и интерактивност с близките у дома или в общността, свързваща училищната работа с реалния живот. • „Помощ у дома“ предполага следните действия от страна на родителите: насърчаване, слушане, реагиране, похвали, насочване, наблюдение и обсъждане и <i>изключва дублиране на ролята на учителя в домашни условия.</i>
	<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Създаване на умения и способности, както и повишаване на учебните резултати.

	<ul style="list-style-type: none"> • Успешно изпълнение на домашните задания. • Изграждане на положително отношение към училищните дейности. • Осъзнаване на сходството между целите на училището и целите на семейството. • Самооценяване на индивидуалните способности.
	<p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Придобиване на разбиране за начините на подкрепа, насърчаване и подпомагане на децата/учениците в семейството. • Осъзнаване на необходимостта от обсъждане на училищните дейности, работата в клас и домашната работа. • Изграждане на разбиране за учебната програма и съдържанието на всеки учебен предмет. • Оценка уменията на учителите. • Осъзнаване ролята на детето/ученика като обучаем.
	<p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • По-ефективно планиране на домашните задания. • Зачитане потребността на учениците и родителите от достатъчно време за семейството. • Признаване на равнопоставеността на всички семейства в мотивирането и подкрепата на децата/учениците. • Формиране чувство на удовлетвореност от участието и подкрепата на семейството.
<p>ТИП 5</p>	<p>ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ – Включване на родителите в процеса на вземане на решения в училището – откриване и поддържане на родители лидери и представители.</p>
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Формиране, развитие и поддържане на родителски организации, асоциации, консултативни съвети или комитети (напр. за учебната програма, безопасността на учениците, подбора и оценяването на училищния персонал) за ефективно лидерство и ангажиране на родителите. • Създаване на независими групи за застъпничество, които лобират и работят за реформа и подобрения в училище. • Създаване на регионални съвети и комисии за включване и участие на семействата и общността. • Предоставяне на информация за провеждане на училищни или местни избори на лица, представляващи училищата.

	<ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на мрежи за свързване на всички семейства с представителите и родителите лидери. <p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Включване на родители лидери от всички расови, етнически, социално-икономически и други групи в училището. • Организиране на обучение за родителските представители и лидери за осъществяване на ефективна комуникация с всички родители. • Включване на учениците (заедно с родителите) в групите за вземане на решения. <p>Дефиниции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Вземане на решения“ е процес на партньорство, споделени възгледи и действия, насочени към осъществяването на общите цели. Процесът изключва борбата за власт между противоречиви идеи. • „Родители лидери“ са представители с възможности, доверие и умения за общуване с различните заинтересовани страни.
	<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осъзнаване значението на семейството при вземане на решения в училищния живот. • Създаване на усещане за зачитане на правата им. • Специфични ползи от действия, предприети от родителите в техен интерес.
	<p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реализиране на промени в училищните политики в полза на децата/учениците. • Формиране на чувство за принадлежност към училището. • Осъзнаване ролята на мнението на родителите в училищните решения. • Споделени преживявания и връзки с други семейства. • Информираност за училищната, регионалните и държавните политики.
	<p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осъзнаване и използване на възможността, която предоставя включването на родителите в разработване на политики и вземане на решения в училище. • Осъзнаване равнопоставеността на представителите на семействата в училищния живот.

<p>ТИП 6</p>	<p>СЪТРУДНИЧЕСТВО С ОБЩНОСТТА – Идентифициране и интегриране на ресурси и услуги от общността в подкрепа на училищните програми, семейните практики, ученето и развитието на децата/учениците.</p>
	<p>Примерни практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Предоставяне на информация на учениците и семействата за здравните, културните, развлекателните, социалните и други програми или услуги на общността/местната власт. • Предоставяне на информация за дейностите на местната общност, насочени към създаване на умения за учене и разгръщане на талантите. • Интегриране на услуги чрез създаване на партньорства, включващи училището, гражданските, консултантските, културните, здравните, развлекателните и други организации и бизнеса. • Включване на учениците, семействата и училищата при провеждане на местни инициативи (напр. рециклиране, изкуство, музика, драма и други дейности за възрастни/други социални групи). • Привличане и включване на бивши възпитаници в училищните програми и дейности. <p>Предизвикателства:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Разрешаване на проблемите, свързани с отговорностите, средствата, персонала и местоположението, при провеждане на съвместни дейности. • Информирание на семействата за наличието на програми за деца/ученици, организирани от местната общност. • Осигуряване справедливост на възможностите за учещите и семействата им да участват в програми на общността или да получават услуги. • Намиране на съответствие между възможностите на общността и училищните цели; интегриране на услугите за децата/учениците и семействата с образователните цели. <p>Дефиниции:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Общност“ са не само кварталите, в които се намират домовете и училищата, но и всички териториални единици, които влияят върху обучението и развитието на учениците. • „Общността“ се характеризира не само със социалните и/или икономическите условия, но и с потенциала (човешки ресурси, умения, талант и др.) за подкрепа на учениците, семействата и училищата. • „Общност“ са всички, които се интересуват и са засегнати/зависими от качеството на образованието.

	<p>Резултати за учениците:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане на умения и развитие на таланта чрез разнообразни учебни и извънкласни практики. • Осъзнаване на възможностите за продължаване на образованието, кариерното развитие и реализацията на пазара на труда. • Специфични ползи, свързани с програми, услуги, ресурси и възможности, които свързват учениците с общността.
	<p>Резултати за родителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Познаване и използване на местните ресурси за повишаване на уменията и разгръщането на талантите или за получаване на необходимите услуги. • Увеличаване на възможностите за взаимодействие с други семейства при участие в съвместни дейности с местната общност. • Осъзнаване ролята на училището в общността и приноса на общността за просперитета на училището, учениците и семействата.
	<p>Резултати за учителите:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Идентифициране ресурсите на общността за обогатяване на учебния план и обучението. • Изграждане на умения за използване на ментори, бизнес партньори и доброволци от общността с цел подпомагане на учениците и семействата, както и обогатяване на преподавателските практики. • Натрупване на полезна информация и данни за децата и семействата.

Източник:

Joyce L. Epstein, Epstein's Framework of Six Types of Involvement, Johns Hopkins University, National Network of Partnership Schools

<http://nnps.jhucosos.com/nnps-model/school-model/six-types-of-involvement-keys-to-successful-partnerships/>

Величка Лозанова

ПРЕДСТАВЯМЕ ВИ

АНГАЖИРАНЕ НА РОДИТЕЛИТЕ В ОПАЗВАНЕ ЗДРАВЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

В публикацията *Ангажираност на родителите: Включване на родителите в опазване здравето на учениците в училище* (Parent Engagement: Strategies for Involving Parents in School Health³) се посочва, че ангажирането на родителите в училищния живот е важен фактор за превенция на рисковете за здравето на децата/учениците.

Авторите се позовават на резултати от научни изследвания, които показват, че активното участие на родителите в училищния живот се отразява положително на поведението, постиженията и развитието на уменията на учениците. Ангажираността на родителите повишава вероятността децата и юношите да избегнат поведение, което се отразява негативно на тяхното здраве, като: тютюнопушене, употреба на алкохол и наркотици, агресивно поведение, участие в улични банди и ранен сексуален живот.

В публикацията е дефинирана ангажираността на родителите и са идентифицирани конкретни действия, които училищата могат да предприемат, за да повишат участието на родителите в дейностите по опазване здравето на децата/учениците. Тя е предназначена за училищните администратори, учителите, помощния персонал, родителите и другите заинтересовани страни. Всяка от групите



име има своето място, влияние и отговорности по всички аспекти на проблематиката.

Отбелязано е, че ранното включване на родителите в училищните здравни инициативи повишава вероятността ангажираността им да се превърне в дългосрочна практика. Процесът става все по-труден, когато учениците преминават в етапа на юношеството и попадат в средното училище.

Акцентира се върху необходимостта училищата да идентифицират трудностите и пречките, които не позволяват на родителите да участват в училищните здравни дейности. Въз основа на констатациите, следва да се определят начините за преодоляване на предизвикателствата. Препоръчва се

³ Parent Engagement: Strategies for Involving Parents in School Health – материалът е изготвен от Центровете за контрол и превенция на заболяванията, Националният център за профилактика на хроничните заболявания и промоция на здравето, Отдела за юношеско и училищно здраве и експерти в областите на здравеопазването, образованието и участието на семействата на САЩ.

сформирането училищен екип или комитет, който да наблюдава и отчита ангажираността на родителите и да предлага решения за повишаване на активността им. Училищата трябва да изградят положителни връзки с тях и да предоставят разнообразни дейности и възможности за пълноценното им включване.

Установено е, че ангажирането не е линеен процес (виж фиг. 1). Разделе-

нието между стратегиите за свързване, включването в училищните здравни дейности и поддържането на ангажираността на родителите не винаги е ясно очертано или обособено. Стратегиите, прилагани за свързване с родителите, могат да се припокриват с тези, използвани и за поддържане на тяхната активност, а връзката с тях може да бъде перманентна необходимост през цялата учебна година.

Фигура 1. Механизъм на включване и утвърждаване на родителското участие в опазване и поддържане здравето на учениците в училище



В документа е отделено специално внимание на предизвикателствата и начините за тяхното преодоляване. Дефинирани са **шест основни**

предизвикателства за поддържане ангажираността на родителите. За всяко от тях са посочени конкретни практически решения.

ПЪРВО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Родителите не са в състояние да посещават училищните здравни инициативи и поради несъответствия с училищния график (работно време, семейни, религиозни и обществени дейности, в които са заети).

Предложения за справяне с предизвикателството

1. *Планиране на училищните инициативи и дейности така, че да съответстват на графика на родителите:*

- ❖ Провеждане на проучване за определяне на най-подходящите дни и часове за срещи и дейности с родителите;

- ❖ Планиране на повече от една възможност за провеждане на дадена дейност;

- ❖ Планиране на срещи и дейности в събота (стимулиране на учителите за участие в този ден);

- ❖ Провеждане на срещи и дейности през деня за родители, които работят или не могат да присъстват вечер;

- ❖ Провеждане на срещите и дейностите след пиковите часове на деня;

- ❖ Провеждане на училищни срещи извън училище, като например в читалища или други лесно достъпни обществени места;

- ❖ Избягване на съвпадения, при изготвянето на училищния календар, с други училищни мероприятия, големи обществени събития и религиозни празници;

- ❖ Изготвяне на разнообразни възможности и гъвкаво време за доброволческите дейности.

2. *Осигуряване на стимули за на-*

сърчаване включването на родителите в организираните училищни дейности:

- ❖ Осигуряване на надзор за деца/ученици по време на участието на родителите в организираните дейности и събития (в случай че други членове на семейството не могат да се погрижат за тях);

- ❖ Осигуряване на храна и/или напитки при провеждане на различните дейности и срещи;

- ❖ Осигуряване на награди, предоставени от спонсори, чрез които да се насърчава здравословния начин на живот;

- ❖ Организиране на срещите по нестандартен и развлекателен начин (съвместни игри, викторини, състезания, моделиране и др.) за „стопяване на ледовете“ и предразполагане на участниците.

3. *Осигуряване на алтернативни начини за достъп до информация и комуникация с училищния персонал, извън срещите и дейностите на територията на училището:*

- ❖ Създаване и поддържане на училищна електронна поща;

- ❖ Провеждане на конферентни срещи;

- ❖ Поддържане на училищен блог и онлайн бюлетин;

- ❖ Използване на социалните медии;

- ❖ Откриване на телефонен номер за 24-часова връзка с родителите.

ВТОРО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Родителите не могат да посещават училищните здравни инициативи и дейности поради липса на транспорт.

Предложения за справяне с предизвикателството

1. Организиране предвижването на родителите:

- ❖ Използване на училищните автобуси;
- ❖ Създаване на споделена училищна общност „вози в колата си“;
- ❖ Осигуряване на карти с всички възможни маршрути на обществения транспорт, които водят до училището;

2. Организиране на събитията извън училището или онлайн:

- ❖ Организиране на дейностите в обществени центрове, обществени организации, квартални центрове, библиотеки или църкви;
- ❖ Организиране на онлайн срещи с живи емисии (вебинари);
- ❖ Създаване и поддържане на подкаст на срещите и мероприятията.

ТРЕТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Родителите изпитват неудобство по време на училищните здравни инициативи и дейности. Дискомфортът може да бъде резултат от негативни преживявания, непознаване на училищната култура или на други фактори.

Предложения за справяне с предизвикателството

1. Осигуряване на възможност за родителите да се запознаят с училището и персонала по деликатен начин:

- ❖ Провеждане на кампании, които предоставят информация на родителите за училището, правилата, програмите и инициативите за подпомагане на ученето и здравето на децата/учениците;
- ❖ Организиране на неформални срещи с малък брой родители;
- ❖ Осигуряване на възможности за обучение на родителите по здравни въпроси;
- ❖ Организиране на социални събития само за родители;
- ❖ Включване на учениците като

организатори и помощници при провеждането на инициативите;

- ❖ Изпращане на персонализирани покани до родителите, което демонстрира равнопоставеността на всички семейства;
- ❖ Насърчаване на учителите да провеждат срещите си с родителите с положителна цел, насочена към уменията, талантите и интересите на учениците;
- ❖ Планиране на превантивни срещи и дейности с родителите за избягване и предотвратяване възникването на проблеми, свързани с развитието на учениците (преди проблемите, а не след тях);
- ❖ Насърчаване на подготовката и включването на родители лидери и създаване на активна родителска

общност.

2. Изготвяне на програми, които са чувствителни в културно отношение и въздействат върху социалните и местните аспекти на общността (равнопоставеност и недопускане на дискриминация по отношение на раса/етническа принадлежност, социално-икономически статус, местна култура и традиции):

- ❖ Организиране и поддържане на представителна група от родители, която да присъства на всички срещите и дейности;

- ❖ Провеждане на социални и мултикултурни събития за свързване на семействата;

- ❖ Организиране на кетъринг със здравословни храни по време на училищните срещи и дейности;

- ❖ Осигуряване присъствието на културно и езиково разнообразни служители и/или родители;

- ❖ Организиране на събитие за запознаване и приобщаване на различните култури в училищната общност;

- ❖ Организиране на международни щандове за представяне на различните култури при провеждане на училищни събития;

- ❖ Превръщане на училището в обществен център за семейства;

- ❖ Проучване разбиранията на семействата, свързани със здравните проблеми.

ЧЕТВЪРТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Родителите не разбират напълно здравната информация. Това може да се дължи на езикови бариери (неанглоезични членове на семейството) или на непознаване на използваните термини.

Предложения за справяне с предизвикателството

1. Предоставяне на преводачески услуги за неанглоезични родители:

- ❖ Осигуряване на преводачи (доброволни или платени) при провеждането на училищните срещи и дейности;

- ❖ Включване на родителите или учениците (ако е уместно) като превода-

чи доброволци.

2. Предоставяне на лесноразбираема информация:

- ❖ Избягване използването на професионален жаргон в комуникацията със семействата;

- ❖ Подготвяне на материали и информация на ниво четене за 8-ми клас или по-ниско.

ПЕТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Училищният персонал не е опитен/обучен да работи с родителите и има проблеми с поддържане на позитивни взаимоотношения с тях.

Предложения за справяне с предизвикателството

1. Осигуряване на възможности за

професионално развитие на училищния персонал:

- ❖ Изготвяне и провеждане на обучителни курсове за различните групи

училищен персонал;

- ❖ Осигуряване на гъвкав график за професионално развитие на персонала, съобразен с училищния график;

- ❖ Създаване на взаимноизгодно партньорство с местен университет – осигуряване професионалното развитие на персонала в замяна на провеждане на изследвания и практики в училището.

2. *Разработване на стратегии за реакция при съпротива на персонала към промяната, която може да се*

отрази негативно на взаимоотношенията учител-родител:

- ❖ Предоставяне на учителите на добри примери и модели за включване на родителите;

- ❖ Провеждане на предварителни разговори с училищния персонал относно притесненията им, свързани с ангажирането на родителите;

- ❖ Провеждане на коучинг с училищния персонал за това, как да осъществяват положителни връзки и контакти с родителите.

ШЕСТО ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВО

Има трудности за осигуряване и поддържане на административна или финансова подкрепа за ангажиране на родителите.

Предложения за справяне с предизвикателството

1. *Представяне на доказателства (на всички заинтересовани страни), които демонстрират значението и положителното въздействие от ангажирането на родителите върху образователните и здравни резултати на децата/учениците:*

- ❖ Събиране и споделяне на данни от проучвания и анализи на потребностите и интересите на родителите;

- ❖ Провеждане на изследвания и събиране на данни, които подкрепят положителното въздействие от участието на родителите;

- ❖ Представяне на данни от регионални и национални здравни проучвания и инициативи, които показват здравните проблеми на деца/ученици/младежи в града, района или държавата.

2. *Предоставяне на възможности на родителите да споделят с училищната администрация положителните резултати от ангажирането им в дейности и инициативи за опазване и укрепване здравето на децата/учениците:*

- ❖ Осъществяване на контакти и включване на представители на здравните органи и институции в срещи с училищната администрация, които демонстрират ползите от участието на родителите в здравните дейности и инициативи и предприемане на съвместни действия;

- ❖ Осигуряване присъствието и включването на училищните администратори, местните власти и медии, известни личности и здравни служители на училищните здравни мероприятия, за да станат свидетели на реалното участие на родителите.

3. Търсене на възможности за финансова подкрепа:

❖ Ангажиране и включване на местните висши училища/студенти в изготвянето на проектни предложения за участие в конкурси и програми за безвъзмездно финансиране;

❖ Инициране на дейности, които изискват малка финансова подкрепа или не изискват такава;

❖ Осигуряване на средства от местни партньори, организации и сдружения.

ИЗВОДИ

Резултатите от проведени проучвания доказват, че учениците, чиито родители се интересуват и участват в училищния живот, имат по-добро здраве и по-високи образователни постижения.

Стратегиите и действията, представени в публикацията, осигу-

рват рамка за свързване с родителите и ангажирането им в училищните здравни дейности. Родителите, училищата и общностите трябва да работят заедно, за да създадат среда, която осигурява и подкрепя здравословното развитие на децата и юношите.

Източник:

Centers for Disease Control and Prevention, Parent Engagement: Strategies for Involving Parents in School Health", Atlanta, GA: U.S. Department of Health and Human Services, Parent Engagement: Strategies for Involving Parents in School Health.

https://www.cdc.gov/healthyyouth/protective/pdf/parent_engagement_strategies.pdf

Величка Лозанова

СЪТРУДНИЧЕСТВОТО РОДИТЕЛИ – УЧИЛИЩЕ В ПРОВИНЦИЯ БАДЕН-ВЮРТЕМБЕРГ, ГЕРМАНИЯ

Постоянната конференция на министрите на културата на провинциите в Германия (Kultusministerkonferenz) отделя голямо внимание на въпроса за взаимодействието между родителите и училището. Докладът *„Възпитанието като мисия на родителите и училището“* предоставя информация за изпълнението на тази задача в отделните провинции.

Посочва се, че утвърждаването на обществената образователна система зависи до голяма степен от желанието на родителите да се включат и допринесат за нейното развитие.

Много училища създават неформални форми на сътрудничество с родителите без определени насоки или разпоредби от Образователното министерство, като:

- телефонни разговори между учители и родители;
- лични разговори при срещите на родители с учители, когато родителите водят децата си в училище или ги вземат;
- дискусии между учителите, родителите и учениците по проблемите на образованието, за да се постигне съгласие за определени педагогически цели;
- „кръгли маси“ с учители и родители;
- срещи по време на различните училищни проекти и събития;
- организиране на общ обяд от родителите;
- родителска помощ при надзора на уроците по плуване или по време на извънкласни дейности, като излети, разходки и екскурзии;
- предложения от родители за доброволни работни групи в рамките на програмата на даден преподавател –

помощ от родители при изучаването на чужд/немски език на чуждестранни ученици;

- предложения от родители по програмата „Ориентация в професионалните направления“;
- създаване на спонсориращи асоциации от родителите.

В документа се уточнява, че към посочените форми на сътрудничество, които са свободно договорени, съществуват **регламентирани институционализирани (официални) форми**, като:

- сътрудничество с конкретни родители;
- сътрудничество с представители на родителите;
- по-нататъшно образование и обучение на родители и представителите на родителите;
- роля и значимост на родителите в обучението на учители.

*

Сътрудничество с конкретни родители

Регистрация в училището – при записване на децата/учениците в съответното училище. За училището това е възможност за осъществяване на първи контакт и първоначално запознаване с родителите.

Ден на родителите – по време на първия родителския съвет всеки учител е длъжен да предложи час за консултация/приемен час през седмицата. Родителите се информират своевременно за това, като при необходимост са възможни и други варианти. Специална форма на часа за консултация е Денят

на родителите. В определено време, съобщено с родителите, всички учители са на разположение за разговори. Такъв тип консултации са популярна форма на сътрудничество.

Информация за конкретни случаи – задължително е през първия срок на 4. клас всички родители да бъдат информирани за възможностите за продължаване на образованието в различните видове училища след началното. След завършване на основното (Hauptschule) или реалното училище (Realschule) се представят преди всичко възможностите на системата за професионално образование и обучение. На тези събития се канят допълнително и директори на различните видове училища (основно, реално, гимназия, професионално училище). Задължително е също така да се изисква специална информация от родителите в контекста на семейното и половото образование в училище. В дискусиите по темата отговорните учители научават с каква чувствителност се третират тези въпроси от родителите в семейството.

Настоятелство на класа – на всеки шест месеца се провежда заседание на настоятелството на класа. Членовете на настоятелството са всички родители на учениците от един клас и всички негови преподаватели. На практика всички преподаватели се представят в началото на учебната година и са на разположение за разговори, когато е необходимо. Настоятелството на класа може да изиска от всеки учител да е достъпен за разговор.

Домашни посещения – възможността за домашни посещения от страна на учителите е заложена в учебните планове на специалните, началните и основните училища. Особено в областта на специалното образование

домашните посещения са важен инструмент на училището и учителите за подкрепа на децата и имат дългогодишна традиция. В средните училища около 5 до 10% от учителите използват тази възможност. Темите обикновено включват: дисциплина, успех, посещаване на училище, липса на родителско участие в заседанията на настоятелството на класа. Готовността за домашни посещения, особено сред младите учители, се увеличава.

Разговор във 2. клас – За втория срок на 2. клас е предвиден отчетен доклад. Училищният опит обаче показва, че една официално планирана дискусия на учителите с родителите за взаимна информация и сътрудничество е много по-полезна. Следователно вместо отчетен доклад училищата трябва да имат възможност да водят необходимите разговори.

Образователни дни – Образователните дни са вътрешна форма на обучение на учителите и обмяна на опит между тях. В същото време има възможност и за разговори с родителите по основни и общи въпроси. Нормативната разпоредба дава превес на участието на родителите.

*

Информационни канали за родители

Споменатите по-горе форми на сътрудничество съдържат множество възможности за **незабавно информиране** на родителите. Образователното министерство предоставя информационни материали, предназначени за родителите, като:

- брошурата „Информация за родителите относно началното училище“, която се предоставя на всички родители, чиито деца са записани в начален

етап на училищното образование;

- брошурата „Училищен спектър“, която се разпространява сред родителите, които имат дете в четвърти клас на началното училище, за да ги информира относно пътеките за продължаване на образованието;

- „Училищно списание“, което съдържа и специална рубрика за родителите;

- информационни брошури и флаери за текущи събития;

- информационни брошури за специфични проблеми – информационен лист „Чужди езици в средните училища“, бюлетин за работа с родителите на ученици в специалните училища, педагогически съвети, информация и материали по специална педагогика.

- брошура за новоизбрани представители на родителите в управителни или контролни органи – „Родителско инфо“, в която се представя правната рамка за тяхната дейност.

*

Сътрудничество с представители на родителите

Законодателството на всяка провинция изисква родителите/настойниците да участват в живота и работата на училището чрез избрани представители, като:

- ✓ Настоятелството на всеки клас избира двама представители на родителите.

- ✓ Избраните представители съставят *Родителски съвет*, който има конкретен правен статут, определен в училищното законодателство.

- ✓ Председателят на Родителския съвет и неговите заместници съставят *Общия училищен съвет*, който е органът за контакт с училищните власти и с местната образователна администрация.

- ✓ *Родителският съвет на провинцията* е консултативен орган на Образователното министерство на ниво провинция. Освен това родителите имат осем представители в Училищния съвет на провинцията.

- ✓ Работни групи от представители на родителите могат да се формират и на регионално или надрегионално равнище. Училищната администрация е длъжна да подкрепя работата на тези работни групи. Подкрепата на практика се отнася до предоставяне на помещения за работа и осигуряване на членове на училищната администрация като референти.

*

Обучение на родителите

Обучението на родители чрез училището и местната администрация среща финансови и лични ограничения. Въпреки това, в рамките на съществуващите възможности, се практикуват следните форми:

- Училището предоставя необходимата информация в лични разговори, по време на срещите на настоятелството на класа и на родителските съвети.

- В Баден-Вюртемберг съществува добра традиция – ръководствата на държавните училища канят представителите на родителите от първи клас на началното училище да се включат във вечерни форми на обучение/обучителни събития. На тези събития присъстват и представители на Родителския съвет на провинцията и на училищните власти. В някои случаи държавните училища провеждат и допълнителни обучителни мероприятия за представителите на родителите от началните класове на основните училища (Hauptschulen).

- Друга традиция е членовете на училищната администрация да са на разположение като референти в ра-

ботните групи на представители на родителите.

➤ Под мотото „Родителските срещи – както обикновено или нещо различно” родители и учители в средното образование разработват конструктивни решения, които могат да бъдат полезни за заседанията на настоятелството на класа. Сформират се подходящи смесени тандеми (родител-учители) в ролята на обучители/инструктори за вътрешноучилищни или извънучилищни мероприятия. За квалифициране на тандемите се предлагат собствени обучения.

➤ Значителна част от средствата за необходимото обучение на учителите, е запазена за потребностите на отделните училища от продължаващо образование. От тях са предвидени средства за провеждане на (извън)училищни събития/мероприятия и за образователни дни по темата за родителските грижи.

*

Роля и значимост на родителите в обучението на учители

По време на подготовката си за учителската професия, студентите се обучават и полагат изпити по свързани с училището правни въпроси, младежки и родителски права, правата и задълже-

нията на учителя. По време на стажовете, те участват и в подготвителните дейности за заседанията на настоятелствата на класовете и контактуват с родителите.

В обсега на програмата за обучение на учители е темата за сътрудничеството между училището и родителите. Обсъждат се въпроси като „Училището като опит и жизнено пространство” и „Сътрудничеството на различните видове училища с училищни и извънучилищни партньори”. Темата се разглежда и в педагогическата психология.

Прилагат се два подхода за подготовка на бъдещите учители: от една страна, като специален курс/лекция, например със заглавие „Сътрудничеството между родители и училище”, от друга – посредством интегриране на лекциите в сътрудничество между училището и други институции или среди. Различните аспекти на сътрудничеството училище – родители се разглеждат и в контекста на обучението на деца/ученици със специални образователни потребности.

По време на подготвителния стаж посочените теми се задълбочават по отношение на необходимите компетентности и се упражняват/практикуват планирането и провеждането на разговори с родителите.

Източник:

Erziehung als Auftrag von Elternhaus und Schule

https://www.kmk.org/fileadmin/veroeffentlichungen_beschluesse/2003/2003_12_04-Elternhaus-Schule.pdf

Лозмари Дърмонова



НАЦИД

ISSN 1314-8966 (Print)
ISSN 2367-9425 (Online)